

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 29.11.1971, sp. zn. 11 Tz 75/71, ECLI:CZ:NS:1971:11.TZ.75.1971.1

Číslo: 49/1972

Právní věta: K výkladu pojmu věc, která je v opatrování socialistické organizace nebo státního orgánu ve smyslu § 139 tr. zák. Takovou věcí je i věc, která je v osobním vlastnictví a kterou socialistická organizace převzala do úschovy nebo která byla odložena u socialistické organizace za podmínek § 433 odst. 2 obč. zák.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 29.11.1971

Spisová značka: 11 Tz 75/71

Číslo rozhodnutí: 49

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Rozkrádání majetku v socialistickém řízení, Věc v opatrování socialistické organizace

Předpisy: 140/1961 Sb. § 132 odst. 1 písm. a
§ 134 odst. 1 písm. a
§ 139
§ 247 odst. 1 40/1964 Sb. § 433 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 49/1972 sb. rozh.

K výkladu pojmu „věc, která je v opatrování socialistické organizace nebo státního orgánu“ ve smyslu § 139 tr. zák.

Takovou věcí je i věc, která je v osobním vlastnictví a kterou socialistická organizace převzala do úschovy nebo která byla odložena u socialistické organizace za podmínek § 433 odst. 2 obč. zák.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 29. 11. 1971 sp. zn. [11 Tz 75/71](#).)

Rozsudkem obvodního soudu pro Prahu 1 z 10. února 1971 sp. zn. 2 T 117/70 byl kromě jiného uznán vinným mladistvý P. P. trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák., který spáchal tak, že 20. února 1970 kolem 2.00 hod. v Praze 1, Vodičkova ul., ve varieté Praga odcizil ze šatny dámský kožich v hodnotě 2800 Kčs ke škodě V. Č. a byl za to odsouzen podle § 132 odst. 1 tr. zák. za použití § 79 odst. 1 tr. zák. k trestu odnětí svobody v

trvání šesti měsíců podmíněně na zkušební dobu dvou roků.

K odvolání prokurátora ohledně mlad. V. K. (odsouzeného soudem prvního stupně pro pokus trestného činu podílnictví ke škodě majetku v socialistickém vlastnictví podle § 8 odst. 1, § 134 odst. 1 písm. b) tr. zák. proto, že se s mlad. P. P. a dalšími osobami po odcizení kožichu domluvili, že kožich někomu prodají) městský soud v Praze usnesením ze dne 16. 4. 1971 sp. zn. 2 To 139/71 zrušil za použití § 261 tr. ř. rozsudek soudu prvního stupně též ohledně mladistvého P. P., přičemž vyslovil právní názor, že nešlo o rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 tr. zák., protože odcizený kožich byl v osobním vlastnictví V. Č. a po objektivní stránce škoda nevznikla na majetku v socialistickém vlastnictví.

Ke stížnosti pro porušení zákona, kterou podal ministr spravedlnosti ČSR, Nejvyšší soud ČSR zrušil usnesení městského soudu v Praze i rozsudek obvodního soudu pro Prahu 1 a věc mladistvých P. P. a V. K. vrátil tomuto soudu k novému projednání a rozhodnutí.

Z odůvodnění:

Městský soud v Praze shledal mimo jiné rozpor v odůvodnění rozhodnutí soudu prvního stupně v tom, že obvodní soud hodnotil jednání mladistvých P. a K. jako spáchané ke škodě majetku v socialistickém vlastnictví, zároveň však uvedl, že předmětný kožich patřil V. Č., a byl tedy věcí z osobního majetku. Podle městského soudu právní posouzení jednání mladistvých P. a K. v rozhodnutí soudu prvního stupně bylo by vadné i v případě, že by úmysl mladistvých směřoval ke způsobení škody na majetku v socialistickém vlastnictví. Ustanovení § 132 tr. zák. a § 134 tr. zák. vyžadují po objektivní stránce, aby škoda vznikla na majetku v socialistickém vlastnictví. Přitom podle městského soudu v Praze může jít o majetek, který je ve vlastnictví veřejném i soukromém, jako je tomu např. u soukromého majetku členů JZD, jehož obhospodařování bylo svěřeno JZD. Městský soud v Praze zjistil, že v daném případě nejde o takový majetek, neboť věc, kterou odložila soukromá osoba do úschovy organizace socialistického sektoru, neztrácí povahu soukromého majetku. Podle městského soudu v Praze v případě ztráty takového majetku nastoupí pouze povinnost podniku socialistického sektoru nahradit poškozené osobě vzniklou škodu podle předpisů občanského práva. Nedochozí tu tedy k přesunu vlastnického práva a vzniká pouze povinnost k náhradě škody.

Podle městského soudu v Praze objektivní stránka trestných činů proti majetku v socialistickém vlastnictví je proto rozhodující při posuzování daného případu z hlediska trestního zákona potud, že měl-li pachatel po subjektivní stránce zato, že odcizuje plášť z majetku v socialistickém vlastnictví, ač je ve skutečnosti v majetku soukromém, je nutno věc posoudit jako pokus trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 8 odst. 1, § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák. a nikoli jako dokonáný trestný čin, i když krádež předmětné věci byla dokonána. Měl-li pachatel zato, že odcizuje věc v soukromém vlastnictví, půjde o dokonáný trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák. Podle městského soudu v Praze obdobně je nutno postupovat i v případě podílnictví.

Tento právní názor městského soudu v Praze není správný.

Podle ustanovení § 139 tr. zák. ochrana podle ustanovení třetího oddílu druhé hlavy zvláštní části trestního zákona poskytuje se též majetku, který je dotován ze státních prostředků, a věcem, které jsou v opatrování socialistické organizace nebo státního orgánu.

Toto ustanovení zaručuje ochranu majetku v socialistickém vlastnictví pro případy, že by tento majetek byl nepřímou poškozen tím, že zkrácení, případně zmenšení majetku, který jinak není v socialistickém vlastnictví, trestným jednáním se ve svých důsledcích dotýká majetku v socialistickém vlastnictví, poněvadž socialistická organizace odpovídá za takový majetek nebo na takový majetek přispívá, popřípadě je povinna hradit způsobenou škodu.

Podle tohoto ustanovení poskytuje se ochrana mimo jiné též věcem, které sice objektivně nejsou v socialistickém vlastnictví, avšak v důsledku toho, že jsou v opatrování socialistické organizace nebo státních orgánů, je možno žádat od těchto organizací nebo orgánů náhradu škody, např. při ztrátě, zničení nebo poškození takových věcí.

Podle ustanovení § 433 odst. 2 o. z., je-li s provozováním nějaké činnosti zpravidla spojeno odkládání věcí, odpovídá ten, kdo ji provozuje, občanovi za škodu na věcech odložených na místě k tomu určeném nebo na místě, kam se obvykle odkládají, ledaže by ke škodě došlo i jinak.

Socialistická organizace tedy odpovídá soukromé osobě za škodu způsobenou na věci odložené, jestliže nastane za splnění podmínek uvedených v citovaném zákonném ustanovení. Dojde-li za uvedených okolností při způsobení škody na takové věci ke zkrácení majetku soukromé osoby, poskytuje trestní zákon i tomuto majetku na podkladě ustanovení § 139 tr. zák. stejnou ochranu jako majetku v socialistickém vlastnictví, protože tu jde o věc, která je v opatrování socialistické organizace a její poškození se ve svých důsledcích dotýká majetku v socialistickém vlastnictví.

Právní názor zaujatý v této věci městským soudem v Praze je vadný a v důsledku toho nejsou správné ani pokyny tohoto soudu obsažené v jeho zdůvodnění v otázce, jak má soud prvního stupně posuzovat věc z hlediska trestního zákona po odstranění skutkové neúplnosti v rozhodnutí soudu prvního stupně. Městský soud v Praze porušil tak zákon v ustanovení § 139 tr. zák.